

ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร
สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช
Relationships between Leaderships and Administration Efficiencies of
School Administrators under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary
Education Area

ณรงค์ฤทธิ์ ศิริรัตน์^{1*}, ละมุล รอดขวัญ² และहररररर นิลวิเชียร³
Narongrit Keereerat^{1*}, Lanmun Roodkhuan² and Hansa Nilivichien³

¹ นักศึกษาระดับปริญญาโท, หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาบริหารการศึกษา, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้ นครศรีธรรมราช

¹ Graduate student, Master of Education Program in Educational Administration, Southern College of Technology

² ดร., คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

² Dr., Faculty of Humanities and Social Science, Southern College of Technology

³ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, วิทยาลัยเทคโนโลยีภาคใต้

³ Faculty of Humanities and Social Science, Southern College of Technology

* Corresponding author, E-mail: narongritjip@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายคือ 1) เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา 2) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) เพื่อหาตัวพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้บริหาร สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช จำนวน 234 คน โดยใช้ตารางกำหนดกลุ่มตัวอย่างสำเร็จรูปของเครจซี่ และมอร์แกน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multistage Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถามภาวะผู้นำและประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ของลิเคิร์ต (Likerts fiverating scale) สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (Percentage) คำนวณหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) และทดสอบสมมติฐานโดยใช้ สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (r) (Pearson's Product Moment Correlation Coefficie) และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Stepwise Multiple Regression Analysis)

ผลการวิจัยสรุปได้ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก
2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ สูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.788

4. ภาวะผู้นำที่เป็นตัวพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม พฤติกรรมด้านการวางแผน และพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.185, 0.261 และ 0.207 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.261, 0.342 และ 0.0317 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบ เท่ากับ 1.438

โดยสรุป ประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ขึ้นอยู่กับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวมอยู่ในระดับดีมากเมื่อเรียงค่าเฉลี่ย จากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรกได้แก่ พฤติกรรมด้านการวางแผน และพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรม และจริยธรรม ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำต่างๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของผู้บริหารสถานศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกโดยพฤติกรรมด้านการวางแผน เป็นพฤติกรรมของภาวะผู้นำที่ดีที่สุดในการบริหารงานของผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการนำผลการประเมินมา ปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่อง หาวิธีการที่หลากหลายเพื่อให้งานประสบความสำเร็จ และ ผู้บริหาร สามารถกำหนดขั้นตอนการปฏิบัติงานที่ทำให้เกิดผลสำเร็จตามแผนปฏิบัติการ ข้อเสนอแนะที่ได้ในการศึกษา ครั้งนี้สามารถนำไป ใช้เป็นแนวทางในการบริหารสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพสูงยิ่งขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อ พฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์ และพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหาร ให้คำปรึกษาช่วยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน

1.2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญ ต่อ ประสิทธิภาพของการบริหารทั่วไป ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดูแล ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้อยู่ ในสภาพที่ปลอดภัย

1.3 จากการศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม การบริหารงานงบประมาณ และ การบริหารงานบุคคล ให้สำเร็จได้ด้วยดีผู้บริหารสถานศึกษาควร ให้ความสำคัญในพฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์ ในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมใน กระบวนการทำงาน ส่วนประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณภาพ

1.4 สมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษาใช้วัดด้านพฤติกรรมด้านการวางแผน ในเรื่องของการให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไข ปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน แล้วพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารได้มากยิ่งขึ้น ผู้บริหารควรให้ ความสำคัญในพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ในเรื่องของการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลและ คุณธรรม และประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควร

ให้ความสำคัญใน พฤติกรรมด้านการมุ่งสัมพันธ์รายบุคคลในเรื่องของการให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

2.2 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

2.4 ควรใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (วิถี) หรือ SME เพื่อบอกปัจจัยที่ส่งผ่านปัจจัยต่างๆ

Abstract

The purposes of this research were 1) to study the leadership and efficiency of school administrators 2) to study the relationship between leadership and administration efficiency of school administrators and 3) to find the predictors between conditions Leaders and administration efficiency of school administrators Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education Area The sample used in this research was 234 administrators under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education Area, using Krejcie and Morgan table to determine the samples size and using Multistage Random Sampling). The Research tool measuring the leaderships and administration efficiencies of school administrators was a rating scale of 5 levels Likert scale. The statistics used for data analysis were percentage, mean standard deviation, Pearson's Product Moment Correlation, and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The results were as follows

1. Administrative leadership of administrators Area The overall level was very good.

2. Management efficiency of school administrators Under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education Area Office The overall level was very good.

3. Relationship between leadership had a positive relationship at the level The highest and the administrative efficiency of school administrators as a whole, with statistical significance at 0.01 with correlation coefficient 0.788

4. Forecasting leadership on overall administrative efficiency of school administrators as a whole was the leadership of school administrators, including planning behavior And moral and ethical behavior With the coefficient of forecasting in the form of raw scores (B) equal to 0.185, 0.261 and 0.207, respectively, with the forecast coefficient in the standard score (β) equal to 0.261, 0.342 and 0.0317 respectively with statistically significant at 0.01 and the equation constant in the raw score was 1.438.

By summarizing the efficiency of school administrators under the Office of Nakhon Si Thammarat Primary Education Area Office depends on the leadership of the

school administrators as a whole, at a very good level when the average value was ranked in descending order in the first three, planning behavior And moral and ethical behavior As for the relationship between various leadership positions That affects the efficiency of school administrators Positively correlated with planning behavior was the behavior of the best leadership in the management of effective executives. Therefore, the school administrators should have the evaluation results to be updated and developed continuously. Find a variety of ways to make the job successful, and the management can determine the operational procedures that result in successful implementation of the action plan. Information obtained in this study can be taken. Used as a guideline for managing schools to be more efficient

บทนำ

ในปัจจุบันสังคมไทยก้าวเข้าสู่โลกยุคดิจิทัลอย่างเต็มตัว ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจสังคมล้วนดำเนินไปอย่างรวดเร็ว มีการแข่งขันสูง การเข้าถึงแหล่งข้อมูลปริมาณมหาศาลผ่านโลกออนไลน์มากขึ้น ส่งผลให้คุณลักษณะเด็กเปลี่ยนไป ประกอบกับรัฐบาลได้ประกาศนโยบายไทยแลนด์ 4.0 มีเป้าหมายให้ประเทศไทยก้าวออกจากกับดักรายได้ปานกลาง และก้าวไปสู่ประเทศรายได้สูงโดย ใช้นวัตกรรมทางเศรษฐกิจสังคมและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพสูงเพื่อการขับเคลื่อนประเทศ การศึกษาจึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพทรัพยากรมนุษย์ในประเทศ เพื่อเตรียมกำลังคนให้พร้อมในการเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยสู่เวทีเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคและระดับนานาชาติ การจัดการศึกษาของไทยในปัจจุบันเป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 24 กำหนดไว้ว่าการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการด้านจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลด้านการฝึกทักษะกระบวนการคิดการจัดการการเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาด้านการจัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกันรวมทั้งปลูกฝังคุณธรรมค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา มีการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและอำนวยความสะดวกเพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ทั้งนี้ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการประเภทต่างๆและจัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ตลอดเวลาทุกสถานที่ที่มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดาผู้ปกครองและบุคคลในชุมชนทุกฝ่ายเพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษาแต่ละแห่งของทั้งรัฐและเอกชน ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาที่จะดำเนินการไปสู่ความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษานั้นต้องอ้างอิงหลักการของการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษา (2542, น. 4) คือ เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการ ศึกษา และการพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเทคนิควิธีการตลอดจนกลยุทธ์ต่าง ๆ ที่ตั้งอยู่บน

พื้นฐานของทฤษฎีทางการบริหารการศึกษาที่มีอยู่อย่างมากมายจากนักคิดหลาย ๆ ท่านนำมาปรับใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ทฤษฎีทางการศึกษาต่าง ๆ เป็นเสมือนเครื่องมือนำทางที่ผู้บริหารสถานศึกษาสามารถดำเนินการบริหารการศึกษาในสถานศึกษานั้นๆ ได้อย่างมั่นใจ สร้างเสริมทักษะในการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง มีผู้ทำการศึกษาและให้แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงดังนี้ แบนดูรา (Bandura, n.d. cited in Bass, 1985, p.16) กล่าวว่า ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงเป็นผู้ทำให้ผู้ตามเกิดความภาคภูมิใจในตนเอง เป็นผู้ควบคุมบังคับตัวเอง ผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงทำให้มาตรฐานของการปฏิบัติงานและความสามารถสูงขึ้นและเป็นผู้สร้างแรงบันดาลใจให้ผู้สร้างปฏิบัติให้ถึงมาตรฐานนั้น แบนส์ และอโวลิโอ (Bass & Avolio, 1990 อ้างถึงใน ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, 2537, น. 53) ได้พัฒนาและทดสอบบมโนทัศน์ของภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลง พบข้อสังเกตว่า ผู้นำที่เฉื่อยขามีแนวโน้มที่จะตอบสนองภายหลังจะเกิดปัญหาขึ้นทำให้ประสิทธิภาพน้อยกว่าผู้นำที่มีความกระตือรือร้น พวกเขาเน้นที่ปฏิกริยาของผู้ตามต่อประสิทธิภาพของภาวะผู้นำที่แตกต่างกันและพบเจ็ดปัจจัยพื้นฐานของรูปแบบภาวะผู้นำ ซึ่งเพิ่มเติมจาก Burns โดยเฉพาะปัจจัยที่เกี่ยวกับการเปลี่ยนแปลง มี 4 ปัจจัย คือ

1. การสร้างบารมี (Charisma)
2. การคำนึงถึงความแตกต่างแต่ละบุคคล (Individualized Consideration)
3. การกระตุ้นการใช้ปัญญา (Intellectual Stimulation)
4. การสร้างแรงบันดาลใจ (Inspirational Motivation)

ประสิทธิภาพของสถานศึกษาย่อมขึ้นอยู่กับความสามารถในการดำเนินงานให้บรรลุผลตามเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ของสถานศึกษาที่กำหนดไว้ (อัลสุรียา กรรณสูตร. 2552: น.5; อ้างอิงมาจาก Hanmen and Freeman. 1977, p.109) ตามเจตนารมณ์ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ที่มุ่งหวังยกระดับการศึกษาของชาติให้ได้มาตรฐานและจัดการศึกษาได้อย่างทั่วถึงมีคุณภาพ โดยได้บัญญัติให้กระจายอำนาจการบริหารจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการงบประมาณการบริหารงานบุคคล และงานบริหารทั่วไปยังสถานศึกษาโดยตรง ดังนั้น การบริหารจัดการศึกษาของสถานศึกษาจะเปลี่ยนไปจากเดิมอย่างมาก กล่าวคือ มีอำนาจหน้าที่ในการบริหารและจัดการศึกษาทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ บุคลากรและบริหารทั่วไปมากขึ้นและดำเนินการได้อย่างอิสระ คล่องตัว และรวดเร็ว ซึ่งผู้บริหารในฐานะผู้แทนสถานศึกษา รวมทั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษา และผู้เกี่ยวข้องจะต้องเข้าใจอำนาจหน้าที่ในการบริหารจัดการและมีส่วนร่วมในการพัฒนาการศึกษาของสถานศึกษาให้มีคุณภาพและเกิดประสิทธิภาพสูงสุด ในระดับมากทุกด้านด้วยเหตุผลดังกล่าวเป็นการสนับสนุนประเด็นที่ว่าภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์และส่งผลต่อความสำเร็จในการบริหารงานสถานศึกษา

จากแนวคิดและทฤษฎีและการศึกษาวิจัยต่างๆเกี่ยวกับภาวะผู้นำ พฤติกรรมผู้นำและคุณลักษณะผู้นำที่มีประสิทธิภาพ จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงนั้นมีมากมาย ซึ่งสรุปได้ตามความหมายของภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงที่เน้นว่า ผู้นำต้องเป็นผู้ที่มีจริยธรรมมีความสามารถในการกระตุ้นให้ผู้ตามมีความศรัทธา ให้ความไว้วางใจ เต็มใจที่จะปฏิบัติงานโดยเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตน ผู้นำและผู้ตามต่างยกระดับคุณธรรมซึ่งกันและกัน จึงอาจจะสรุปว่าองค์ประกอบของภาวะผู้นำแบบการเปลี่ยนแปลงมีหลายด้านซึ่งสอดคล้องกับองค์ประกอบภาวะผู้นำแบบ

การเปลี่ยนแปลงของ แบนด์ และโอวลิโอ (ประเสริฐ สมพงษ์ธรรม, 2537, น. 61) คือ ด้านการสร้างบารมี ด้านการคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ด้านการกระตุ้นการใช้ปัญญา และด้านการสร้างแรงบันดาลใจ

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
2. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช
4. เพื่อหาตัวพยากรณ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดนครศรีธรรมราช

แนวคิด ทฤษฎี กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพการบริหารงาน ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ตามกรอบ แนวคิดภาวะผู้นำที่ได้สังเคราะห์จากแนวคิดของนักวิชาการและผู้เชี่ยวชาญหลายท่าน ดังนี้ เซอร์จิโอวานนี (Sergiovanni) ยุคส์ (Yukl) บาส (Bass) แฮร์ริส (Harris) ทิชชี และเดวานน่า (Tichy and Devanna) และ เบลค และมูตัน (Blake and Mouton) ดังนั้น ผู้วิจัยได้สรุปองค์ประกอบของภาวะผู้นำ 5 ด้าน คือ พฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์ (Purposing) พฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม (Teamwork) พฤติกรรม ด้านการมองการณ์ไกล (Perspective) พฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม (Personal Integrity) พฤติกรรมด้านการวางแผน (Planning) ส่วนขอบเขตเนื้อหาเกี่ยวกับประสิทธิภาพการบริหารงานของ ผู้บริหารสถานศึกษาใช้โดยใช้แนวปฏิบัติงานการจัดการศึกษาของสถานศึกษานิติบุคคล แบ่งตามโครงสร้าง การบริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562 ได้กำหนดขอบข่ายกระจายอำนาจ การบริหารและการจัดการศึกษา 4 ด้าน ประกอบไปด้วย ด้าน การบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคล และด้านการบริหาร ทั่วไป

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2561 จำนวน 568 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้อำนวยการโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2561 จำนวน 234 คน

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาความคิดเห็นของผู้อำนวยการสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานในจังหวัดนครศรีธรรมราช ในภาพรวม

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราชโดยรวมและรายด้านตามพฤติกรรม 5 ด้าน

การแสดงออกภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. พฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์	4.64	0.43	ดีมาก
2. พฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม	4.64	0.44	ดีมาก
3. พฤติกรรมด้านการมองการณ์ไกล	4.69	0.38	ดีมาก
4. พฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม	4.67	0.38	ดีมาก
5. พฤติกรรมด้านการวางแผน	4.69	0.32	ดีมาก
รวม	4.62	0.33	ดีมาก

จากตารางที่ 1 พบว่า ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 5 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ พฤติกรรมด้านการมองการณ์ไกลและพฤติกรรมด้านการวางแผน ($\bar{X} = 4.69$) พฤติกรรมด้านการพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ($\bar{X} = 4.67$) และพฤติกรรมพฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์และพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{X} = 4.64$) ตามลำดับ

ตารางที่ 2 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช พฤติกรรมด้านการแสดงออกภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามภารกิจของสถานศึกษา 4 ด้าน โดยรวมและรายข้อ

การแสดงออกภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา	\bar{X}	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. การบริหารงานวิชาการ	4.67	0.36	ดีมาก
2. การบริหารงานงบประมาณ	4.66	0.40	ดีมาก
3. การบริหารงานบุคคล	4.69	0.32	ดีมาก
4. การบริหารงานทั่วไป	4.68	0.34	ดีมาก
รวม	4.69	0.32	ดีมาก

จากตารางที่ 2 พบว่า ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช พฤติกรรมด้านการมุ่งสัมพันธ์รายบุคคลโดยรวมอยู่ในระดับดีมาก ($\bar{X} = 4.69$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับดีมาก 4 ด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ การบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 4.69$) การบริหารงานทั่วไป ($\bar{X} = 4.68$) และ การบริหารงานวิชาการ ($\bar{X} = 4.67$) ตามลำดับ

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เพียร์สัน (Pearson's Product Moment Correlation Coefficient)

ตัวแปร	(X)	(X1)	(X2)	(X3)	(X4)	(X5)	(Y)
(X)	1.000	0.894**	0.901**	0.898**	0.888**	0.866**	0.788**
(X1)	-	1.000	0.809**	0.768**	0.675**	0.682**	0.654**
(X2)	-	-	1.000	0.750**	0.743**	0.657**	0.659**
(X3)	-	-	-	1.000	0.739**	0.750**	0.724**
(X4)	-	-	-	-	1.000	0.831**	0.722**
(X5)	-	-	-	-	-	1.000	0.775**
(Y)	-	-	-	-	-	-	1.000

มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตาราง 3 พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ (X) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ สูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.788 เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (Y) สูงสุดลำดับแรก คือ พฤติกรรมด้านการวางแผน (X5) มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (Y) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ 0.775

ตารางที่ 4 ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ (R²) และการทดสอบนัยสำคัญของค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ด้วยค่าเอฟ (F) ของภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม

ตัวแปรพยากรณ์	B	SEb	β	t	p
(Constant)	1.438	0.027	-	20.489	0.000**
X	0.185	0.081	0.261	1.213	0.022**
X5	0.261	0.059	0.342	4.247	0.000**
X4	0.207	0.051	0.317	2.693	0.000**

จากตาราง 4 พบว่า ภาวะผู้นำที่เป็นตัวพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม (X) พฤติกรรมด้านการวางแผน (X5) และพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม (X4) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (B) เท่ากับ 0.185, 0.261 และ 0.207 ตามลำดับ มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (β) เท่ากับ 0.261, 0.342 และ 0.0317 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และค่าคงที่ของสมการในรูปคะแนนดิบเท่ากับ 1.438

สรุปและอภิปรายผล

จากการศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นสำคัญ ที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยใน 3 ลำดับแรก ดังนี้ พฤติกรรมด้านการมองการณ์ไกล พฤติกรรมด้านการวางแผน และพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ซึ่งสอดคล้อง กับงานวิจัยของ เรวัต ภูแย้ม (2551 : 54-56) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา อำเภอโป่งน้ำร้อน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก และงานวิจัยของสุพรรณิ หล้าดี (2554 : 76-77) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารโรงเรียนตามการรับรู้ของครูในโรงเรียนสังกัดเทศบาลเมืองนครพนม ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก

2. ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช โดยรวมอยู่ในระดับดีมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับดีมากทุกด้าน โดยเรียงค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยดังนี้ ประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล ประสิทธิภาพของการบริหารงานทั่วไป ประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาแต่ละโรงเรียนเป็นผู้ที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถสร้างสิ่งใหม่ๆ ขึ้นโดยอาศัยประสบการณ์ที่มีอยู่เดิม และพัฒนาขึ้นเป็นความคิดใหม่ต่อเนื่องและมีคุณค่า ผู้บริหารที่มีความคิดสร้างสรรค์จะทำให้เกิดแนวคิดใหม่ๆ ในการบริหารงานวิชาการ งานงบประมาณ งานบุคคล และงานทั่วไป ทำให้เกิดการยอมรับของผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งส่งผลให้การบริหารงานมีประสิทธิภาพ จึงทำให้ประสิทธิภาพ ในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา อยู่ในระดับดีมากสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิญโญ คชศิลา (2543 : 75-76) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพของสำนักงานศึกษาธิการอำเภอผลการวิจัยพบว่า ระดับภาวะผู้นำของศึกษาธิการอำเภอ โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก และงานวิจัยของ ปราณี มหะศีกดานุภาพ (2546 : 71) ได้ศึกษาเรื่องภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาตามการรับรู้ของครูโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำด้านการมีส่วนร่วมของผู้บริหารสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับดีมาก

3. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมีประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

3.1 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมสูงสุดลำดับแรก คือ พฤติกรรมด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากรูปแบบภาวะผู้นำทำให้เกิดการพัฒนาและสร้างบรรยากาศที่มีแรงจูงใจเพื่อให้ได้ผลผลิตในระดับสูงรวมทั้งเกิดความพึงพอใจระหว่างบุคคลทั้งในระยะสั้นและระยะยาว หรืออาจเนื่องมาจากการที่ผู้นำซึ่งถือว่าเป็นบุคคลที่ทำให้องค์การเจริญก้าวหน้าและบรรลุผลสำเร็จโดยเป็นผู้ที่มีบทบาทแสดงความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลที่เป็นผู้ใต้บังคับบัญชา สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธวัชชัย ยวงคำ (2552 : 115-116) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับประสิทธิผล ของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 ผลการวิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะผู้นำการเปลี่ยนแปลงมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับประสิทธิผลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาน่าน เขต 2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และมีความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูง และงานวิจัยของ ศศิวิมล สุขทนารักษ์ (2554 : 112-114) ได้ศึกษาเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการบริหาร งานวิชาการขอโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ปทุมธานี เขต 1 ผลการวิจัยพบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษา กับสมรรถนะการบริหารงานวิชาการขอโรงเรียนในเขตอำเภอคลองหลวง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 1 โดยภาพรวม มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ 0.01 มีค่าความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง และงานวิจัยของ เฉลา ระโหฐาน (2553 : 104-107) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผล การบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ มีความสัมพันธ์กันทางบวกและอยู่ในระดับสูง

3.2 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ สูงสุดลำดับแรก คือ พฤติกรรมด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานวิชาการ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหาร มีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งต่อคุณภาพการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา มีการวางแผนการพัฒนาวิชาการของสถานศึกษาอย่างต่อเนื่อง ซึ่งทำให้ ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนสูงขึ้น และแสดงออกถึงความมีประสิทธิผลของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของ โยธิน สกุลเดช (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเลยเขต 1 ผลการวิจัยพบว่าภาวะผู้นำทางวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์ภายในตัวแปรอิสระ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01

3.3 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ สูงที่สุดกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานงบประมาณ สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงาน งบประมาณ สูงสุดลำดับแรกคือ พฤติกรรมด้านการวางแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานงบประมาณ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารได้ยึดหลักการบริหารที่มุ่งเน้นผลงาน มีการวางแผนการบริหารงบประมาณ อย่างมีคุณภาพ โดยการเสนอของงบประมาณ การจัดสรรงบประมาณการตรวจสอบติดตาม ประเมินผล และรายงานผลการใช้เงินและผลการดำเนินการ การระดมทรัพยากรและการลงทุน เพื่อการศึกษา การ บริหารการเงิน การบริหารบัญชี การบริหารพัสดุและทรัพย์สินให้มีการจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สิน ของสถานศึกษา รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการมาใช้บริหารจัดการมีความเป็นอิสระ คล่องตัว โปร่งใส ตรวจสอบได้ ได้ผลผลิต ผลลัพธ์เป็นไปตามข้อตกลงการให้บริการ และสถานศึกษาสามารถบริหารจัดการ ทรัพยากรที่ได้ได้อย่างเพียงพอและมีประสิทธิภาพสอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลา ระโหฐาน (2553 : 104-107) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิผลในการ บริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงาน งบประมาณของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 มีความสัมพันธ์กันใน ทางบวก และงานวิจัยของชนากานต์ ไชยวรรณ (2553 : 58-61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษานครนายกผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียน เป็นฐานด้านการบริหารงานงบประมาณ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก

3.4 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์ กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล สูงสุดลำดับแรก คือ พฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม มีความ สัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุด กับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารงานบุคคล ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำการบริหารงานบุคคลสูง มีอิทธิพลในการ สร้างแรงบันดาลใจ การกระตุ้นการใช้ปัญญา และการคำนึงถึงความเป็นปัจเจกบุคคล รวมทั้งสามารถที่จะ กำหนดบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของบุคลากรตามคุณลักษณะที่มี ได้อย่างเหมาะสมกับแต่ละบุคคล แต่ละสถานการณ์ เพื่อให้การดำเนินงานกิจการของสถานศึกษาให้พัฒนาไปอย่างมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลา ระโหฐาน (2553 :104 - 107) การศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิผลในการบริหารงานของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหาร สถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารงานบุคคลของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และงานวิจัยของ ชนากานต์ ไชยวรรณ (2553 : 58 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษาใน

รูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำ การเปลี่ยนแปลงกับการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารงานบุคคล มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก

3.5 ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับ สูงที่สุดกับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารทั่วไปสอดคล้อง กับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณาเป็นรายพฤติกรรม พบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่มีความสัมพันธ์กับ ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารทั่วไป สูงสุด ลำดับแรก คือ พฤติกรรมด้านการมีวางแผน มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงที่สุดกับประสิทธิภาพใน การบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ด้านประสิทธิภาพของการบริหารทั่วไป ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ที่มีภาวะผู้นำที่ดีและสามารถแสดงพฤติกรรมที่ถูกต้องเหมาะสมต่อบุคคลต่างๆ ในสถานศึกษา มีระบบการทำงานเป็นทีมมีพฤติกรรมการมองการณ์ไกล และมุ่งสัมพันธ์รายบุคคล มี คุณธรรมและจริยธรรม ร่วมใจกันปฏิบัติงานให้บรรลุเป้าหมายทางการศึกษาได้ อย่างมีประสิทธิภาพ ทันเวลาทันเหตุการณ์ที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของประเทศชาติ ซึ่งถือได้ว่าเป็นหัวใจสำคัญ ของการพัฒนาการศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของ เฉลา ระโหฐาน (2553 : 104 - 107) ได้ศึกษา ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารและประสิทธิผลในการบริหารงานของ สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำการ เปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษามีความสัมพันธ์กับประสิทธิผลการบริหารทั่วไปของสถานศึกษาชั้น พื้นฐาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 มีความสัมพันธ์กันในทางบวก และงานวิจัยของ ชนาภานต์ ไชยวรรณ (2553 : 58 - 61) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงกับการบริหาร การศึกษาในรูปแบบการใช้โรงเรียนเป็นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครนายก ผลการวิจัย พบว่าภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลง กับการบริหารการศึกษาโดยใช้โรงเรียนเป็นฐาน ด้านการบริหารทั่วไปมี ความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับมาก

4. ผลการวิเคราะห์ ภาวะผู้นำที่เป็นตัวพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครศรีธรรมราช ผลการวิเคราะห์ข้อมูลมี ประเด็นสำคัญที่นำมาอภิปราย ดังนี้

4.1 ภาวะผู้นำที่เป็นตัวพยากรณ์ต่อประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหาร สถานศึกษาโดยรวม คือ ภาวะผู้นำของผู้บริหารสถานศึกษาโดยรวม พฤติกรรมด้านการวางแผนและ พฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจาก ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้ ที่มีความสามารถในการชักจูงโน้มน้าวให้ผู้อื่นปฏิบัติตามในสิ่งที่ตนต้องการ ประกอบกับผู้บริหารเป็นผู้ที่มี ความรับผิดชอบ ประพฤติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีคุณธรรมจริยธรรมที่ดี มีสายสัมพันธ์ทางมิตรภาพที่ดีกับ ผู้บังคับบัญชา และการมีส่วนร่วม โดยให้บุคลากรเข้ามามีส่วนร่วมมีการวางแผน การบริหารงานทำให้ บุคลากรรู้สึกว่าคุณมีความสำคัญต่อสถานศึกษา ดังที่ อานันท์ ปันยารชุน (2543 : 27) ได้กล่าวว่า ผู้นำไม่ใช่ ผู้ที่จะนำผู้อื่น แต่ผู้นำที่ดี คือผู้ที่ผู้อื่นอยากเดินตามและการที่ จะเป็นผู้นำได้และมีความยั่งยืนจะต้องมี ความรู้สึกรับผิดชอบต่อผู้อื่น โดยสิ่งที่จะควบคุมพฤติกรรม การกระทำ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลวิจัยไปใช้จากผลการวิจัย ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครศรีธรรมราช ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ สำหรับผู้บริหารในการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ภาวะผู้นำในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อพฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์ และพฤติกรรมด้านการทำงานเป็นทีม ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ ผู้บริหารให้คำปรึกษาช่วยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน

1.2 ประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารต้องให้ความสำคัญต่อ ประสิทธิภาพของการบริหารทั่วไป ในข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ การดูแล ปรับปรุงอาคารสถานที่ให้อยู่ในสภาพที่ปลอดภัย

1.3 จากการศึกษาภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวม การบริหารงานงบประมาณ และการบริหารงานบุคคล ให้สำเร็จได้ด้วยดีผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญในพฤติกรรมด้านการมุ่งประสงค์ ในเรื่องของการส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้ร่วมงานมีส่วนร่วมในกระบวนการทำงาน ส่วนประสิทธิภาพในการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษา ให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารควรให้ความสำคัญในพฤติกรรมด้านการมีคุณธรรมและจริยธรรม ในเรื่องของการตัดสินใจโดยใช้เหตุผลและคุณธรรม และประสิทธิภาพในการบริหารงานบุคคล ให้ประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสำคัญใน พฤติกรรมด้านการวางแผน ในเรื่องของการให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน

1.4 สมการพยากรณ์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำกับประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษาใช้วัดด้านพฤติกรรมด้านการวางแผน ในเรื่องของการให้คำปรึกษา ช่วยแก้ไขปัญหาแก่ผู้ร่วมงาน แล้วพยากรณ์ประสิทธิภาพในการบริหารของผู้บริหารได้

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

1. ควรมีการศึกษาตัวแปรที่มีความสัมพันธ์หรือเป็นสาเหตุให้เกิดประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา เช่น ความพึงพอใจในการทำงาน ความผูกพันต่อองค์กร เป็นต้น

2. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาประสิทธิภาพในการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

3. ควรมีการศึกษารูปแบบการพัฒนาสมรรถนะการบริหารงานของผู้บริหารสถานศึกษา

4. ควรใช้การวิเคราะห์เส้นทาง (วิถี) หรือ SME เพื่อบอกปัจจัยที่ส่งผ่านปัจจัยตัวๆ

เอกสารอ้างอิง

กมลวรรณ ชัยวานิชศิริ. ปัจจัยเกี่ยวข้องกับผู้บริหารที่สัมพันธ์กับประสิทธิภาพของโรงเรียนเอกชน.ปริญญา

นิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2536.

กระทรวงศึกษาธิการ. *ประทีปแห่งการศึกษา : พระบรมราโชวาทและพระราชดำรัสด้านการศึกษา.*

กรุงเทพฯ : กรมวิชาการ, 2540.

คู่มือการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่เป็นนิติบุคคล. กรุงเทพฯ : องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์

(ร.ส.พ.), 2546.

กลยุทธ์ของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ. 2548 – 2552). กรุงเทพฯ : เสนาธรรม,
พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พุทธศักราช 2545. กรุงเทพฯ :
องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.), 2545.

กรมวิชาการ. แนวทางการนิเทศช่วยเหลือโรงเรียนปฏิรูปการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง. กรุงเทพฯ :คุรุสภา
ลาดพร้าว, 2543.

กิติ ตยัคคานนท์. เทคนิคการสร้างภาวะผู้นำ. กรุงเทพฯ : บัดเตอร์ฟลาย, 2543.

เกศราภรณ์ วิทย์ไพจิตร. คุณลักษณะของผู้บริหารโรงเรียนที่พึงประสงค์ตามการรับรู้ของครูโรงเรียน
ประถมศึกษา สังกัด กรุงเทพมหานคร. กรุงเทพฯ : สำนักการศึกษากรุงเทพมหานคร, 2546